Några heteromerer från Åsa, Ölmevalla socken, Halland, och från Göteborg.

Den 10.7.51 fann jag 1 km SO om Åsa station, Ölmevalla socken, Halland, 3 larver av *Calapus serraticornis* L.

Lokalen var en illa gallrad talldunge med mycket klena träd. Fyndet gjordes i utkanten av dungen, rakt i väster, inuti en murken klen tallstubbe. Denna var genomkorsad av larvgångar, fyllda av borrmjöl.

De tre larverna förpuppade sig efter en tid, och mellan den 13—26 augusti kläcktes pupporna. Det visade sig vara 2 ♂♂ samt 1 ♀; de förstnämnda utvecklades tidigast.

I samma trakt gjordes den 15.5.1950 ett fynd av den form av *Notoxus monoceros* L., som benämnes *latemaculatus* Pic. Skalbaggen togs i en sandhög bestående av lös dynsand, som forslats dit från det ca 1 km avlägsna havet.

Denna form uppgives (Catalogus Coleopterorum 1939) endast vara funnen på Gotland och Öland. Sedan dess är den också funnen i Skåne.

I den numera avlidne Isaac B. Ericsons skalbaggssamling på Naturhistoriska Museet i Göteborg finnes 3 ex. av *Notoxus monoceros* L. (ab. *latemaculatus* Pic) tagna i Askim, Vg.

Den är även funnen i Bohuslän av fil. stud. Sten Dahlskog.

I trakten av Stora Torp, Göteborg, tog jag den 10.2.52 ett ex. av *Orchesia undulata* Kr. Den uppehöll sig tillsammans med en del carabider, coccinellider och chrysomelider under löst sittande bark på nedre delen av en tallstam. Denna växte i en gles blandskog på en bergssluttning i sydvästligt läge.

Då larverna till denna art utvecklas i svampig ved av lövträd, måste det ovannämnda exemplaret endast ha övervintrat under tallbarken och troligen kläckts på hösten.

Skalbaggen har kontrollbestämts av fil. dr Anton Jansson, varför jag passar på att här framföra mitt tack.

S. Olof Larsson.

Fjärilvandring.

Herr Kurt Levi Carlsson har meddelat, att då han den 12.8. 1950 med sin båt mellan kl. 9 och 10 på f. m. passerade Svansfjärden, strax söder om Arkösund, Östergötland, kom han mellan Isnäs och Stora Kalvö samt mellan Hällholmarna och Kejsaren in i stora svärmar av tusentals gula dagfjärilar. Herr Carlsson, som ej är fjärilkännare, antog att det var citronfjärilar *(Gonepteryx rhamni)*. De tycktes flyga rakt sydligt eller möjligen en aning sydvästligt, och utan att väja gåvo de sig ut över stora »flagar», »där man aldrig skulle kunna tro, att de skulle kunna ta sig över». Högsta flyghöjden

var ung. 2 meter över vattenytan. Nästan vindstilla rådde med vackert väder, som dock försämrades mot e. m. och övergick till regn.

Året därpå den 16 eller 17 aug. 1951 vid 11-tiden på förmiddagen upprepades samma fenomen. Riktningen på det gula fjärilssträcket var detsamma, svag nordostan, alltså medvind, rådde och vädret var »halvdant».

Herr Carlsson gjorde båda åren den iakttagelsen, att sädesärlorna samtidigt begåvo sig från sina sommarboplatser på fastlandet och i stora skaror återfunnos, där de synbarligen togo hand om fjärilarna och skaffade sig ett skrovmål, innan de anträdde resan söderut. Ärlorna återvände dock till sina boplatser för att först efter 8—10 dagar definitivt försvinna.

Trots nogsamt iakttagande kunde 1952 intet fjäriltåg observeras. Detta sorgligt ryktbara år med sitt regn och sin solfattigdom fanns knappast sådan mängd fjärilar i dessa trakter, att det räckte till en vandring.

Däremot observerades under hösten invandring av *Celerio lineata livornica*. År 1946, då det senast var en stor immigration av denna art i Europa, har endast ett exemplar rapporterats från Sverige: 5/7 i Hohultsslätt i östra Småland på trädgårdsnejlikan (Ewert Strömgren).

En dam, som ägnat mycken tid åt fjärilarnas emigration och immigration i Europa är Vera M. Muspratt. I Rev. fr. de Lép. XII. 1949 har hon givit en resumé av sina erfarenheter och även lagt in fynden på en karta. I norra Afrika, Algier och Marocko, ha dessa fjärilar sitt hemvist och därifrån komma sannolikt alla. Hon har kunnat följa dem genom Spanien, Portugal, Frankrike, Italien, Schweiz, Österrike, Liechtenstein, Tyskland och England. Här flyger fjäriln huvudsakligen om dagen i bergen men också i skymningen och om natten in i upplysta rum. Det synes i allmänhet vara honorna, som flyga längst.

För att återkomma till invasionen 1952 flög *livornica* i Alnarps plantskola i Skåne i augusti på phlox och kaprifolium från kl. 19.30 till kl. 21, efter 21 sågs intet exemplar enligt Nils Burrau. Inalles togs där 18 ex. I Höganäs i Skåne har H. Rydén tagit ett ex. 22/8, från Ballingslöv mitt i norra Skåne rapporteras i skymningen 27/8 en ♂, en ♀ tagna på phlox i trädgården, Bror och N. E. Nordin. Slutligen har Nils Bäcklin meddelat, att han från Mönsteråstrakten fått 2 ex. Längre mot norr har fjärilar inte orkat denna höst. Inga ägg eller larver ha observerats. Nordligaste fyndorten är eljest Stockholmstrakten: Lidingö.

I Danmark har den likaså uppträtt, på Bornholm 5 stycken vid Boderne 2/8, 1 st. i Saltuna. På öarna är i Danmark tillsammans tagna ett 40-tal ex., därav drygt hälften på Bornholm, enligt Ernst Wilsund.

I Hamburgstrakten är enligt G. Warnecke tagna 3 fjärilar.

Frithiof Nordström.